

- **Ohleduplné chování.** Stále mějme na paměti, že neúspěšná komunikace může být důsledkem sluchového postižení. K sluchově postiženému jedinci přistupujeme se stejným respektem a ohledem na důstojnost jako k osobě bez postižení. Neprojevujeme netrpělivost, neomezujeme komunikaci, ale snažíme se najít cesty, jak se vzájemně lépe dorozumět a pochopit.

PRO ZÁJEMCE

Rovněž komunikace s neslyšící osobou za přítomnosti tlumočníka má také svá specifika. Více lze najít na webových stránkách: www.praha.cun.cz.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Odezírání je desetkrát časově náročnější než vnímání řeči sluchovou cestou!

Udává se, že odezíráním lze odchytit pouze třicet procent artikulované řeči!

Nelze zároveň psát zápisky (diktát) a odezírat. Pro sluchově postiženého je to velmi náročné, unikají mu slova, projevuje se větší chybovost v napsaném textu.

Vizuo-motorické a auditivně-motorické komunikační systémy sluchově postižených mají specifické zásady, které je nutné mít na paměti a důsledně uplatňovat, abychom dosáhli nejoptimálnější podmínky v komunikačních interakcích s těmito osobami.

5.4 Metodické přístupy ve výchově a vzdělávání osob se SP

Teorii reedukace sluchu a řeči se zabýval již profesor Sovák v padesátých letech minulého století a formuloval na tehdejší dobu poměrně málo známou **zásadu komplexního přístupu**, v současnosti známou jako **holistický přístup** k osobám se zdravotním postižením.

Ve výchově a vzdělávání sluchově postižených dětí a žáků uplatňujeme specifika, která spadají i do zásad obecné pedagogiky:

První zásadou, jak bylo uvedeno výše u dětí předškolního věku, je **včasnost**. S tímto souvisí zahájení reedukační péče co nejdříve, nejen z hlediska položení základů komunikačních dovedností, ale i z hlediska přidělení a odborného nastavení kompenzační technické pomůcky, například sluchadla.

Zásada **komunikativnosti** požaduje, aby dítě bylo co nejčastěji vystavováno komunikaci, komunikačním situacím a osvojilo si vzorce komunikačního chování.

Rozšiřování slovní zásoby a obsahové stránky řeči. Nejde o zásadu pouhé kvantifikace slov ve znakovém či mluveném jazyce, ale o porozumění a použití slov ve správném kontextu, jejich využitelnost pro užití ve správném kontextu a porozumění.

Zásadu názornosti je potřeba využívat v plné míře. Neznamená to však ukazovat učební pomůcky, ale názorně uvádět jevy a věci ve vztazích. S tímto souvisí **zásada** stálého **udržování očního kontaktu**. Sluchově postižený žák by měl mít svou pozici ve předních lavicích, aby si budoval kontinuální interakci s vyučujícím.

Pedagogická **zásada přiměřené náročnosti** při výuce a vzdělávání sluchově postižených dětí a žáků platí dvojnásobně. Záleží hodně také na pedagozích, aby byli trpěliví a vytvářeli dobré základy pro poznání a učení.

Jako poslední zásady bychom mohli uvést **systematičnost** a **důslednost**, které předpokládají, že výstavba komunikačního systému, zejména v raném věku bude probíhat systematicky jako pevný základ k pozdějšímu zvládnutí různých technik učení. Doby, kdy se neslyšící učili pomocí mechanismu memorování, jsou již naštěstí v zapomnění. O důslednosti není potřeba se více rozšiřovat, ačkoliv v současnosti mnohdy a mnohde chybí!

Zásady komunikace se sluchově postiženým a zásady pro výchovu a vzdělání sluchově postižených nalezneme v přehledu schématu 12.

Schéma 13 Přístupy v komunikaci se SP; zásady pro výchovu a vzdělávání u SP

Zásady komunikace se SP	Zásady ve výchově a vzdělávání SP
<ul style="list-style-type: none">• Zrakový kontakt• Forma komunikace• Téma rozhovoru• Forma rozhovoru• Ohleduplné chování	<ul style="list-style-type: none">• Zásada včasnosti• Zásada názornosti• Zásada komunikativnosti• Zásada mentálního rozvoje• Zásada přiměřenosti• Zásada systematickosti a důslednosti

DALŠÍ ZDROJE

Další možností seznámení se s problematikou ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením je publikace, která vznikla v rámci projektu na UP v Olomouci pod názvem:

POTMĚŠIL, M. *Metodika práce se žákem se sluchovým postižením*. Univerzita Palackého v Olomouci. Olomouc 2012. ISBN: 978-80-244-3310-3.

Zákon č. 155/1998 Sb. ve znění zákona č. 423/2008 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob.

Mezi **organizační, personální a podpůrná opatření** ve výchově a vzdělávání žáků se sluchovým postižením na běžných školách (integrace/inkluze) patří doporučení, která jsou nezbytná pro zajištění úspěšnosti v komunikaci, porozumění a učení. Pro podporu výchovy a vzdělávání dětí/žáků se SP se řadí zejména podpora a doporučení:

- speciální metody, formy a postupy výuky realizované v rozsahu běžné kompetence vyučujícího pedagoga,
- individuální přístup učitelů,
- využití individuálního vzdělávacího plánu při vzdělávání,